

MARIJIN LIST

Nevtepeno Poprijéta Devica Marija,
Zmožna Gospá Vogrska.

===== POBOŽEN MESEČEN LIST. =====

Vrejüje ga: **KLEKL JOŽEF** vpok. pleb. v Črensovcih.
CSERFÖLD (Zalamegye.)

DÁRI.

I.

Na salezijansko družbo.

Toplak Ana z Filovec 1 k., Trajbarič Ana z Filovec 1 k., Ivanič Magda z Filovec 1 k., Klekl Jožef z Črenovec 10 k. Vkup 13 k. — Odposlano v Veržej.

II.

Na podporo Marijinoga lista od naših dragih vojakov.

Z Črenovec: Kolar Ivan četovodja 2 k., Rós Marko 2 k., Ritlop Anton 1 k., Gerič Matjaš 1 k., Kovač Ivan 1 k., Kolenko Štefan 2 k. **Z Srednje Bistrice:** Vučko Štefan 1 k., Markoja Martin 60 fil., Sobočan Martin 1 k. **Z Dolnje Bistrice:** Marton Martin 1 k. **Z Trnja:** Magdič Ivan 2 k., Horvat Štefan v Lotmerki stoječi 1 k. **Od Lipe:** Zver Ferenc 2 k., Čurič Jožef 1 k. **Z Nedelice:** Draškovič Jožef 2 k., Kovač Jožef 1 k., Sobočan Štefan 1 k. **Z Gumilic:** Rajtar Janoš 1 k. **Z Tūrnišča:** Vojkovič Jožef 1 k., Tibaut Ivan na Mauti stoječi 60 fil. **Z Gančan:** Vörös Martin 1 k.

Nabrao je te lepi dar Magdič Ivan i kda nam ga je do rok poslao je med drugim tudi eto pisao: „Lepo pozdravlamo gospon plebanoša vsi z te poštvane čerensovske fare, bodoči eti na srbskom bojišči i njim želemo iz globočine našega srca, če smo vredni, kaj si oni najbolje želejo i za kem najbolje hrepenejo, od vsamogočnoga Gospodnoga Boga.

List Marijin smo vsi slovinci srčno radi goriprijali i z gorečim srcom ž njega v sébe cecali te svete reči štere nás, tužne stariše, od svoje siromaške familije odtrgnjene do dna srca razveselijo, krepijo i naše duše, sirote brez njihovih pastérov, na poti proti nebeskoj domovini podpirajo.

Té filere, štere sam mogoči bio vkup pobrati med našimi vrlimi slovinci, jim pošlem na podpiranje. Marijinoga lista, na dober tisk krščanskoga slovenskoga ljudstva.

Preporačam njim srčen pozdrav, črenšovskim i vsem duhovnikom i se njim zahvalim, ka naše zapuščene familije z božimi rečmi tolažijo, podpirajo, na poti pravice vodijo i z angelskim krilhom njihove duše hranijo pa jih prosim, naj molijo za nás vojáke, ka se nam Oča nebeski smiluje na bojišči“. — (Dostakrát i prav goréče molimo za vás, vüpajte se. Vrednik.)

Starinske pesmi.

Od svetoga Martina.

Kelike milošče Gospon Bog nebeski,
Kij ne žele smerti, neg žitek človeki
Komi ščeš, presvejtíš, njegvo temno pamet
I njemi podejliš sveti fudamentom.

Nevtepeno Poprijeta Devica Marija,

ZMOŽNA GOSPA VOGRSKA — POBOŽEN MESEČEN LIST.

VREJŪJE GA:

KLEKL JOŽEF

plebanoš na pokoji v Črensovcih. Cserföld (Zalamegye).

Z dovoljenjom višesnje cerkvene oblasti.

Prihaja vsaki mesec 8-ga na veseli spomin petdesetletnice l. 1904. dec. 8-ga obhajane zavolo razglašenja verske pravice o Marijinom nevtepenom poprijetji, šteri den je te pobožen list prvič slovencom vogrskim do rok dani. — **Cena 2 koroni, v Ameriko 3.**

Misli od žalostne Matere Bože.

V človečenji Sinü Božega je začétek njegovoga, trpljenja, štero je na Golgoti svojo popolno mero izpráznilo. Čem bliže što stoji k Jezusi, tem več dobi njegovoga trpljenja. Düše se po trpljenji rešijo. Niedna brez

njega se ne zveliča. — Glejte drobno dečico! Samo zato, ka so rojáki Jezušovi, se morijo. Glejte apoštote! Zato, ka tak blúzi stojijo k Jezúši, nemajo v celom življenji drúgoga dela, kak križ i konec njihov je silovita mantrniška smrt.

Nájblíže je pa stála k Jezúši njegova presvéta mati, Bl. D. Marija, največ trpljenja njegovoga je zato ona zadobila i postala ponjem kralica mantrnikov.

Trpljenje Marijino je brezmejno; ne tak, kak Jezúšovo, štero je Bože i záto nema konca niti kraja, nego tak, ka je človeča pamet ne mogoča nikdár prebroditi, kak velikoga morja nej.

Maticérkev na njeno trpljenje obráča reči Jeremija proroka: »O vi vsi, ki po poti mimo idete, pázite i glejte, če se najde k mojoj bolečini spodobna bolečina! H komi naj te primerjam? Ali koga naj k tebi spodobim, Jeruzalemska hči? (Lam. 2. 13.)

Sv. Anselm právi 'od njéne bolečine »Vse grozovitosti, z šterimi so se mantrnikov tela oklala, so malo, ali bole rečeno nikaj, če je primerjemo k grozovitosti Marijinoga trpljenja.« (De excell. Virg. c. 5.)

Sv. Bernardin Sienanski pa: »Tak velika je bolečina Bl. Device bila, ka če bi se med vse trpeti zmožne stvore razdelila, taki mi mogli vsi mreti.« (Apud Novatum I. 395.)

Svétoj Brigiti je eden angel nazvesto, ka če bi naš Gospod Bl. Dev. Marijo po čúdnoj poti ne bio okrepo, bi ne preživela svojega mantrništva. (In serm. ang. ap. Rev. S. Brigittae c. 17.)

Mantirniki so nezgovorno trpeli v svojem teli, kda so je pekli, po falataj njim kotrige dolsekali, je vesili, vtáplali, v smoli, olji kúhali, je z smoljov namazane žive žgáli, je drli, ali Marija je v teli i v dúši več trpela od

vseh. Oni so v britkih telovnih mukah meli düh razsvetlen, potolážen, glédali so odičenoga Jezusa, njegovo radost nebesko — ona pa, kda ga je ščela zaglednoti, da bi svojo brezmejno bolest vtišala, ga je vidila ves krvavoga, celó razmesarjenoga, mirajočega i mrtvoga.

Nieden angel ne tak z globokov poniznostjov molo Jezusa, kak Marija, nišče nikdar ga nej tak lübo, kak ona i kda to Božo osebo vidi ves krvávo, poplūvano, pobito . . . postáne njeno srcé mesto tak velike bolečine, kakšoj niti imena dati ne moremo . . .

Trikrat je Jezus njéno dūšo križao: 1) te, kda je vidila njegove strašne telovne bolečine, 2) te, kda je zarazmela njegovo dūševno zapūščenost i 3) kda je nazoči bila, kak se je njegova lüblena dūša od presvetoga tela ločila . . . Je mati kda to mogla prestáti? Ne, ár je samo edna jedina mati mela pravico Boga za svoje dete zvati — i tá je Bl. D. Marija bila.

Kem vekšo čast što má, tem več térja Bog od njega. Je kda Bog komi drūgomi pravo to sladko imé »mati,« kak Blaženoj Devici Mariji? Nikdár ne. Ona ma najvišišo čast med vsem stvorjenjom, največ je mogla zato Bogi za njo v dár skázati. — Čerávno je Bog vsega-mogočen, piše sv. Tomaž aquinski, je li ne mogo eo vekše časti dati stvorjenji, kak jo je Mariji dao. Toj časti primerno je bilo njeno trplenje nezmerno.

Tolažilna pisma za naše vojake i njihove drage.

Vsem.

Kda bo konec boja? Pred bi odgovoro i z odgovorom radost prineseo v vaša pobita srca, vas pelam nazaj okoli 500 let pred Kristusom v tisti čas.

Židovje so zidali svojo cérkev i milo pri njej jokali, ka ta druga ne bo tak lepa, kak je prva bila pa zato, ka so njim neprijátelje ponoči razmetali, kaj so vudné naredili.

Pa zakaj so meli té nevole, zakaj so zgúbili velikansko cérkev i si mogli novo povati? Bog je je pokaštigao, ár so ga ostavili i jih je poslao v sedemdesetletno robstvo, iz šteroga je je domo poslao Cyr, kral peržijanski te, kda so se nazaj povrnoli k svojim Bogi, nazaj vervali v njega i nazaj začéli zdržavati njegove zapovedi.

To je tüdi odgovor na naše pitanje. Kda se svet spreobrné, kda tisti milijoni, šterim je dober Bog od vekomaj odločo, da do njegovu, prido nazaj na právo pot, te bo mir, te bo konec boja, te bode davao prostost novi Cyr, vervajoči vladár grešnim, ali pokoréčim se narodom, te mo se páli vidili z svojimi drágimi.

Stem se tolažimo. Kaj bi valao mir brez Boga? Zdaj pa kda vojske prestánemo, se včákamo blaženoga mira, šteri de ladao na sveti. Se včákamo, ka do tisti, ki so dozday nej poznali Srca Jezušovoga, do tolažili njé. Se včákamo, ka do naši sovražniki, naši špotlivci z nami vréd kléčali pred oltárom i vživali božo hrano, angelski krüh.

Düšice lüblene, kak mo mi te vesele, kda teliko dobrih lüdih bo, ki do z nami edne misli i ednoga srca! Kakša tolažba bo za nas, ka se Jezušovo Srcé ne bo žalilo, nego dičilo!

Naj pa kem hetrej pride tá sprememba na svet, bodimo milostivni. Milostivnost, smilenost telovno i duševno kažimo do svojih bližnjih. O keliko je zdaj sirot! Naj se nam pomilijo! O keliko duš ešče ne počiva na Srci Jezušovom! Pripelajmo je sem!

Bodimo smileni! Kaj bližnjemi včinimo, Jezusi smo. Najbole zato kažimo smilenost na svétek Srca Jezušo-

Pláča smilenosti. Sveti Janoš od Boga zvani je siromaki noge oprao i kda bi je brisati ščeó, je ovaro, da je to samomi Jezusi včino.

voga. Té den i celo osmino molimo dosta, se zatajüjmo keliko li moremo na čast Srci Jezušovomi za povrnenje grešnikov. Ta smilenost ravna pot našim vojákom na mili dom. O skažüjmo jo obilno, naj se spuni naše mile pesmi prošnja.

»Pelaj je k nam, k čredici máloj!
O več nas naj lübi Tebé!«

Dosta nas naj lübi Srce Jezušovo, štero je prineslo i bo prineslo zaželeni mir sveti. Ne pozabite zato, düšice, dosta moliti i se zatajiti v osmini Srca Jezušovoga svätka na čast tomi milomi Srci Božjemi za povrnenje grešnikov, ka hitrej bo konec boja, ka hitrej poči zláta zarja blaženoga mirü nam i našim vojakom.

Na to vas prosi vaš

dühovni pastér.

Sveti mučenec Justin.

(1. junija.)

Naskori potom, gda je mro zadnji apoštol, sv. Janoš evangelišt, se je narodo v svetoj deželi, v mesti Sihemi, prvi cerkveni vučenik, Justin. Njegovi stariši so bili pogani, pa tüdi Justin je bio vzgojeni v poganskoj veri. Spoznao je pa zaran, ka se zmote poganstva protivijo zdravoj pameti, pa je začao iskati resnico. Prehodo je vnogo sveta, poklonkao je na dveri pri dostih modriašaj, samo ka to, ka je pri njih čüo, njemi je nej vgajalo. Nazadnje je najšeo v krščanstvi to, ka je tak želno iskao. Dao se je okrstiti malo pred letom 132., kak se vidi v mesti Efez, tam gde je živo pa delao sveti Janoš evangelišt.

Kak kristjan je porabo Justin svojo vučenost pa modrost v to, ka je brano krščanstvo pred židovi pa pred neverniki. Prišeo je v Rim pa je nastavo tü svojo šolo. Ka je včio pa zagovarjao, je nazadnje potrdó s svoj krvjov; mro je kak mučenik med letom 163. i 167.

Sveti Justin je napisao vnogo knjig v obrambo svete katoličanske cerkvi. Zvečine so se njegovi spisi pogübili, nego to ka se je ohranilo do dnešnjega dneva, je šče zmerom dosta vredno.

V naših časaj ljudje, ki so bili nekelko let v šoli, tak radi smešijo navuke pa obrede svete cerkve. Pridite vi, ki se držite za »čedne,« pa malo ali pa nikaj ne verjete, pridite pa čtite knjige Justina modrijana. Čteli bote, ka je sv. cerkev pred 1800 leti ravno tisto včila, ka vči dnes.

Zapišimo si par stavkov z knjige sv. Justina!

Prva resnica naše vere je, ka je naša sv. cerkev bože delo, pa ka so njeni navuki — boži navuki. Ka pravi sv. Justin od cerkvi pa od njenih navukov?

»Židovje, neverniki pa mogočna rimska gospoda so se na vso moč upirali krščanstvi; samo preprosti ljudje, ženske pa sužnji, ljudje brezi moči so sprijali krščansko vero. Krščanstvo se je pa zato li hitro pa daleč razširilo, premagalo je ves odpor sveta, ne ka bi se pri tom poslužilo niti najmenše sile. To se ne bi moglo zgoditi, či ne bi Jezuš, kak je oblubo, z božov močjov čuvao svoje cerkve.«

»Kristjani radi mirajo za krščansko vero. Pogani ali vučenci kakšega modrijana so nigdar nej šteli mreti za svoje navuke. Mi povsedi spoznavlemo pa oznanüvlemo ime Kristušovo, či nam tüdi za to glave sekate, pa nas križate i nas mečete divjim zverinam. Voza, ogenj pa vse razne muke nas ne morejo prestrašiti, ka nebi očitno spoznavali Kristuša. Ja, vse to samo pomaga, ka ešče več lüdi sprime krščanstvo. — To se godi samo po posebnoj moči božoj.«

To je nekaj dokazov, s šterimi je sv. Justin — pred rimskimi casari ino poganskimi modrijani brano sveto cerkev. Z srca je bio preverjeni, ka je cerkev postavlena od Kristuša — Boga, pa je za to svoje prepričanje bio pripravljeni vsako minoto dati svojo krv.

Najlepše je pa to, ka nam je sv. Justin zapisao od največke skrivnosti naše vere, od svestva presvetoga Rešnoga Tela. Pripovedavle najmre, kak so se kristjani z

mest pa z vesi zebirali vsako nedelo k daritvi svete meše. Govori od glavnih delov svete daritve, potom pa pravi: »Hrano (štero uživemo pri svetoj daritvi) imenüjemo ‚euharistijo‘ (sv. Rešno Telo); to hrano sme uživati samo tisti, ki verje, ka je naš navuk istinski, pa ki je bio s krstom očiščeni pa prerojeni, pa ki žive tak, kak je Kristus zapovedao. To jed najmre ne uživemo kak navaden krüh pa nej kak navadno pijačo; nego verjemo, ka je ta jed meso pa krv včlovečenoga Jezusa. Apoštoli najmre pripovedavlejo v svojih knjigaj, štere se evangelij zovejo, ka njim je Jezus tak zapovedao; vzeo je najmre krüh, se zahvalo pa pravo: »To včinite v moj spomin: to je moje telo.« Ravno tak je vzeo tüdi kelih, se zahvalo pa pravo: »to je moja krv.«

Tak je pisao sveti Justin leta 150., to se pravi, 50 let potom, kak je mro zadnji apoštol sveti Janoš evangelišt. Zdaj pa vzemite v roke katekizmuš pa poglednite, či ne vči sveta cerkev od svetoga Rešnoga Tela leta 1915. vse ravno tak, kak je včila leta 150-ga.

Resnico je iskao sv. Justin; najšeo jo je v krščanstvi. Resnico je brano, pa je za resnico mro. S svojov krvjov je podpisao pa potrdo, ka je vsigdar včio pa zagovarjao.

Casar Marko Aurel je znova začno kristjane krvavo preganjati. Poleg telko drugih je dao tüdi sv. Justin življenje svoje za vero Kristusovo. Poročilo od sodbe ali, kak pravimo, protokola je šče ohranjena. — »Ti si kristjan?« je pitao sobnik Rustik sv. Justina. — Justin je odgovoro: »Ja, kristjan sam.« — Tak so odgovorili tüdi vsi drugi lüdje, ki so stali z Justinom vred pred sodnikom. — Sodnik ga je pali pitao: »Da se računasa za posebno modroga i vučenoga, povej mi, ali verješ, ka boš šo v nebesa, či te dam pretepsti od temena do podplatov?« Justin je odgovoro: »Vüпам, či to pretrpim, dosegnem tisto, ka so dosegnoli vsi oni, ki so živeli po

navukaj Kristušovih.* Rustik pravi: »Misliš zato, ka prideš v nebesa pa zadobiš plačilo?« — Justin: »To ne mislim samo, nego znam pa sam preverjeni tak, ka nemam več nikšega dvoma.« — Rustik: »Hodimo k dužovanji, za štero nam ide; pridite pa darüjite bogovom.« — Justin: »To ne včini nieden pameten človek, ka bi se obrno od pravoga Boga k krivim bogovom.« — Rustik: »Či ne bote pokorni, bom vas dao grozno mantrati.« — »Ravno to želemo, ka bi bili mantrani zavolo našega Gospoda Jezušä Kristušä: to nam bo v zveličanje, pa nam da vüpanje pred strašnim sodnikom Zveličarom!« — Tak so odgovorili tüdi drügi: »Včini hitro, ka nakaniš; mi smo kristjani, pa ne bomo darüvali krivim bogovom.«

Rustik je povedao nad njimi smrtno obsodbo. Sveti manterniki so hvalili Boga pa šli na morišče, gde njim je krvnik odsekao glave.

Kak mučenec je mro prvi cerkveni vučenik, sv. Justin zato, ka je lübo sveto cerkev pa brano njene navuke. Na den njegovoga goda se njemi goreče preporačajmo, ka nam sprosi pri Jezušü srčnost pa pogum, gda bodo nas preganjali pa ogrizavali sovražniki sv. cerkve. Prosimo ga, ka bi mogli nasledüvati njegovo lübezen do Jezušä. Pa či nam je nej dano, ka bi z rečjov ali s pismom branili sveto vero, naj se je konči nigdar ne sramüjemo, nego jo očitno pokažemo, gda trebe.

„To sam zaslüžo.“

»Ešče kak dečak — tak piše L. K. — sam poznao ednoga staroga človeka, ki se mi je preveč milo. Njegov sin, sneha pa vnüki so ž njim tak grdo ravnali, ka me šče zdaj groza obide, či si na to zmislím. Nebože siromak je vdablao komaj teljko hrane, ka je nej od gladi

mrl. Zavijao se je v raztrgane cape, v šterih je bilo vse puno nesnage. Njegovo ležišče je bila trda slama v temnom, vlažnom koti, pa je niti v najhujšoj zimi nej smeo v sobo, ka bi si segreo premrznjene kotrige. Večkrat je ležao betežen, pa se je nišče nej brigao za njega, šče menje pa, ka bi njemi što pozvao zdravnika.

Meni se je siromak jako milo, pa bi njemi rad pomagao, či bi mi bilo mogoče. Z samoga smilenja sam ga večkrat obiskao pa sam si ž njim pogučavao. Pa čüdno. Te siromak človek se je nigdar nej nej potožo, ka bi se njemi godila krivica. Kda so njemi domači bodikaj gučali, je vzeo v roke rožnivenec pa je začno moliti.

Ednok sam pitao sirmaka starca, kak more tak tiho i mirno prenašati to v nebo kričėčo krivico. »Dete moje, to je boža kazen!« mi je odgovoro starček s tresočim se glasom pa so se njemi li vdrle skuze z oči. »Vidiš«, je pravo dale, »ravno v te kot sam pregnao tūdi jaz svojega očo, tū je ležao, tū je mogeo mreti brezi svestev, brezi vsake tolažbe. Ali zdaj razumeš, zakaj se nigdar ne potožim? O, ka jaz trpim, to sam zaslužo, pa vsaki den prosim Boga odpūšćenje, ka sam pūsto svojega očo brezi svestev mreti. Sto i stokrat sam že premolo te rožnivenec, pa vūpam, ka sam konči nekolko včino zadosta za strašen greh. Jezerokrat bole, kak moja nevola, me pa peče to, zato ka dobro znam, ka bo tūdi moj sin delao tū pokoro, tū bo počasi mirao, kak miram jaz. Spomeni se teh mojih reči, ti si šče mladi, za pravo istino šče to doživeš!«

Za dvajseti let me je pelala pot znova mimo te hiže, v šteroj se je pokorio seri človek. Pogledno sam na klop, gde je starček telkokrat prebirao jagode na čisli, pa glejte! Ali je resan istina? Ali je to mogoče, ka bi šče tisti starec bio i zdaj živ? Nej, kak bi to ne bi istina bila, vej je ravno tista postava, tisti žalosten obraz pa tisti pogled! Stopo sam k starci pa sam ga zežvao po

imeni. Z bolečim pogledom se je zgledno na mené, jaz sam pa pitao: »Kak je to mogoče, ka ste šče tū, vej zdaj že morete meti več kak sto let?«

»Vi se motite, vi mislite na mojega očo, ki je pred dvajsetimi leti mrl,« je odgovoro trpeči človek. »Ja, ja, pred dvajsetimi leti je šče sedo tū pa delao pokoro, kak jo delam zdaj jaz.«

Tak se je spunilo, ka mi je seri starec pred dvajsetimi leti povedao. Tū na sprhnenoj klopici sedi njegov sin, ali pa leži zapuščeni na trdoj slami v temnom, vlažnom koti. Tū bo tūdi mogeo mreti, kak njogov oča, pa kak njegov dedek. — »Ja, pravičen si, o Bog, pa pravične so tvoje sodbe!« »Kd.«

List za deco.

Kak je šla Lujzika k prvomi svetomi prečiščavanji.

Dve vūri daleč od nemške vesnice Gleinig stoji na ednoj višini travnik. Sred toga travnika se nahaja hiža, štero zovejo lūdje za Kloiberovo. Ğda sunce stane, sij-nejo njeni traki najprle na to hižico, pa večer, gda ide za goro, pošila svoje zadnje trake tūdi najduže toj hižici v pozdrav.

Okoli te hižice je jako lepo, zlasti na sprotoletje, gda so že dnevi dugši, pa gda že po travniki cvetejo podleski pa drūge sprotolešne rožice. V takšem lepom sprotolešnom časi se je prigodila tūdi zgodbica, štera je tū popisana.

Bilo je ravno na Velki četrtek, to je na tisti den, gda je Jezuš opravlao zadnjo večerjo s svojimi vučeniki. Ğda je zajtra odzvonilo zdravomarijo pa so prvi sunčeni traki prisijali na Kloiberovo hižo, je že v toj hižički vla-

đalo veselo življenje. Ta hižica je obhajala te den veliki svetek. Devetletna Kloiberova hčerkica, Lujzika, je najmre te den mela iti oprvim k svetomi prečiščavanji. Lujzika je bila jako lepa deklička. Pa nej samo lepa je bila, nego je bila tudi vrla, bogavna pa pobožna. — Že večer je bila vsa razburkana od velikoga veselja, tak ka je nanč dugo zaspati nej mogla. Vnoči se je pa tudi večkrat prebūdila, pa gledala nad okna, či se že vōni sveti. Težko je čakala, ka bi nastao den.

Gda je napočilo zajtro, pa je Lujzika zmolila zajtrašnje molitve, jo je mati začnola opravlati. Lepo njoj je pogladila vlase, oblekla njoj je lepo modro obleko, zvezala njoj je lepi beli predpasnik pa robec, obesila njoj je na šinjek cecvo s podobov Matere bože, na glavo njoj je pa djala mali venček. — Zatem si je sela mati na stolec, je dekličko k sebi potegnola pa njoj je začnola praviti:

•Drago moje dete, zapomli si za celo svoje življenje, ka si me ešče tak nej vidla, kak dnes, pa me tak tudi nigdar ne boš več vidla... Lujzika, tak rada sam te ešče nigdar nej mela, pa tak lepo te ešče nigdar nej opravila kak dnes; to sam pa včiniła nej za toga volo, ka bi se ti sama sebi dopala, nego zato, ka bi se mogla dopadnoti malomi Jezušu. Vej se ti Lujzika zato slobodno veseliš svojoj svetešnjoj obleki, nego ravno zato se njoj moreš veseliti, ka jo nosiš v čast malomi Jezušu, pa ka z Jezušom obslužavleš tak veliki svetek. Lepšega svetka ne boš mela v celom svojem življenji, kak ga maš dnes!... Viš, drago moje dete, gda je novomešnik posvečeni, pa gda služi prvo sveto mešo pa pozove Jezušu z nebes na oltar, zovemo to za primicijo. Na več vür hoda pridejo ljudje k takšoj slovesnosti, vse se lepo okinči, cela občina se veseli pa raduje tisti den. — Draga Lujzika, ti obslužavleš dnes tudi eden takši den, kak je primicija; dnes pride mali Jezušek oprvim k tebi, pa s posebnim vesel-

jom. Tvoja mati se veseli dnes, kak malogda v svojem življenji, pa se tudi more veseliti. Viš, drago moje dete, k Jezusi — kak to znaš z svetoga pisma — so negda tudi prišle ženske pa so prinesle s sebov svojo dečico. Jezus je tak rad meo deco, ka njim je dopūsto, ka so njemi kūšūvala roke, je je vzeo v naroče, se je radūvao nad njimi pa je je blagoslovo. — Draga Lujzika, ravno to včini dnes lūbi Jezus tudi s tebov. Pa nej samo roke njemi slobodno kūšneš, nej samo ka te v naroče vzeme, nego on bo šo dnes v tvoje srce, ti ga vzemeš k sebi, pa ostane četrt vūre pri tebi pa bo te ravno tak rad meo, kak či bi bila angel. — Dnes na Veliki četrtke pride Jezus na jezere lūdem v srce, pa to včini z veseljom. Z najvešim veseljom pa pride zato li k deci, štera prvokrat stopijo k prečiščavanji; k tem pride najraj. Že dolgo naprej se veseli tistim, ki bodo prvokrat pri prečiščavanji, duže niti čakati nemore, ka ne bi šo v njuva srca, pa najlepše i najveške milosti je ohrano tudi tem malim. Zato pa ti Lujzika moreš tudi rada meti maloga Jezusa, moreš si po vsaj poti do cerkvi misliti: O lūbi Jezusek, jaz te rada mam, niti povedati ne morem, kak sam ti rada. — Tak rada te mam, ka v srci nanč več prostora nega. — Pa veseliti se moreš, kak najbole znaš. Mali Jezusek se tudi veseli nad tebov, pa de njemi to najveške veselje, či boš se njemi ti veselila. Tak se moreš veseliti, kak či bi se ti odprla nebesa, pa bi ti šla notri; tvoje srce more meti veliko poželenje, tak ka boš komaj čakala, ka pride mali Jezus k tebi. Tisti hip pa, drago dete, gda že Jezus k tebi pride, moreš jako lepo i goreče moliti. Dnes si ti njemi draga kak angelec, dnes te ma s srca rad, dnes ti podeli vse, kakoli boš ga prosila. — Draga Lujzika, moli za mene pa za maloga Franceka, najbole pa ešče moli za očo!... O moj Bog, gde je zdaj oča, pa ka se šče ma ž njim zgoditi? Dete moje, jaz ti ne morem povedati, kak težko mi je

pri srci — pa nocojšnjo noč se mi je tak nekaj strašnoga senjalo!... Draga Lujzika, dnes moreš primoliti od Boga, ka oča pride nazaj k nam; či je pa to nej mogoče, te pa naj ednokrat pridemo vküper v nebesaj, gde se nam ne bo trbelo več ločiti... Si čüla, Lujzika, naj mi ednokrat zaistino pridemo vküper v nebesaj — to nam ti dnes lejko sprosiš od Boga.*

Zdaj je mati nekelko časa postala tiho pa si je obrisala skuznate oči; zatem je pobožala Lujziko po čeli pa je pravila dale:

»Nej, nej, Lujzika, jaz te dnes neščem razžalostiti, dnes je nej den, ka bi se jokali, dnes se ravno moremo veseliti... Kak rada bi šla jaz s tebov v cerkev pa bi bila nazoči pri slovesnosti; samo ka morem ostati doma pri malom Franceki. Moje misli bodo pa zmirom pri tebi. — Zdaj ti pa šče ščem podeliti blagoslov na te tvoj blaženi den. Lübo moje dete, keliko lübezni pa blagoslova ma materino srce, telko ti ga dam jaz dnes. Blagoslov vsemogočega Boga Oče, Sina i Düha Svetoga naj bo pri tebi dnes i vsigdar. Amen.

...Zdaj pa, lübo dete, stopi bliže, naj te küšnem. Küšnem te pa nej za tvojo volo, nego zavolo Jezušovo, ki naskori pride k tebi. Gda Jezüša k sebi vzemeš, njemi potihoma pravi: »Moja mati te da lepo pozdraviti pa te lepo prosi, ka bi nam rešo očo!«... Tak zdaj te šče ednok küšnem, to za tvojo volo, drago moje dete, ka boš v celom živlenji pomlilo, kak jako te je mati rada mela tisti den, gda si prvokrat šla k prečiščavanji. Bog ji daj milost, ka bi mogla v celom živlenji ostati tak čista pa pobožna, kak si zdaj. — Tak, draga Lujzika, zdaj idi z božov pomočjov!«

Mati si je zbrisala suznate oči, deklička jo je pa precej časa gledala z veselim obrazom.

Gda je mati ešče ednok poškropila z blagoslovenov vodov Lujziko, se je deklička podala na pot. Mati je pred

hižo stopila pa je tak dugo gledala za svojov hčerkicov, kak dugo jo je mogla viditi. Zatem je šla nazaj v sobico, gde je njeno drugo dete, dve leti star Francek ešče spao v zibeli. Gda je vidila, ka dete sladko spi, so njoj znova prišle na misel bridkosti pa se je začnola jokati. Bio je težek križ, šteroga je mogla ta ženiska prenašati. Pred desetimi leti je postala žena Kloiber Franca, ki je bio siromak, nego meo je zato svojo hižico. Bila sta skrbniva, delavniva pa sta živela v zadovolnosti na svojem malom imanji. To je trpelo sedem let. Zatem je mož zajšeo med slabe pajdaše, je začno tatinsko loviti divjo zverino pa jo skrivoma tržiti. Žena ga je skušala na vse mogoče načine odvrnoti z te slabe poti pa ga je z zdignjenimi rokami prosila, naj ne spravla v nesrečo sebe pa svoje družine. Sprva jo je parkrat bogao, zatem so pa znova prišli slabi pajdašje, pa so ga pelali s sebov. Nazadnje je postala njegova strast tak velika, ka jo je žena več z nikšimi prošnjami nej mogla premagati.

Edno zajtro je privlekeo domo na ramaj eno žmetno srno, štero je shrano v pivnico pa zatem odišeo nazaj. Za par vür sta prišla dva lovca, šteriva sta se pretila pa sta psüvala tak dugo siroto ženo, ka je nazadnje od velikoga straha več nej znala, ka dela, pa njima je odprla pivnico. Tam sta lovca najšla vkradnjeno divjačino, pa so Kloiberova dela tak na svetlo prišla. Bio je pred sodnijo postavljeni pa na pol leta v temnico zaprti. Gda so žandarje prišli po njega, so ga obleteli čemerje, pa je začno strašno preklinjati svojo ženo. Gučao njoj je, ka je nezvesta kača, štera je ovadila svojega moža, pa ka ga več nigdar ne bo domo. Žena se je jokala pa prisegala na Boga pa na vse svetce, ka je ona nedužna; mož je pa li preklinjao, je več nej vervao Boga, zato ka či bi praj bio Bog, te ne bi dopüsto, ka bi sirmaški človek prišeo v takšo nesrečo.

Gda je Kloiber Franc obslůžo svojo kaznen, ga je

resan nej bilo več domo. Odišeo je prek brega, pa je tam kak težak stopo v službo pa sekao drva. Žena se njemi je štela približati, pa je bilo zaman. Nej njoj je dao prilike. Tak ga je nej mogla več viditi, tem več je pa čüla od njega praviti. Gda je bila kjer spokradnjena pa zodana divjačina, so se ljudje vseli na njega grešili; ravno tak se je tüdi vseli zgovarjalo njegovo ime, či se je zgodilo kakše bitje kjer pri pijanstvi. V cerkvi ga je že več leto dni nišče nej vido, tem več so se pa ljudje čemerili nad njim, ka je strašno preklinjao. — Siroti ženi je najvekše bridkosti delalo to, ka se je spozabo z Boga pa z svoje dūše. Molila je dosla za njega, nego zaman. Dnes, gda njena hčerkica obslužavle tak veseli den svojega življenja, jo je obhajala groza, kak ešče nigdar prle nej, pa je zato li mela vüpanje, ka Bog poslühne prošnje njenoga nedužnoga deteta.

* * *

V cerkvi se je boža služba ravno dokončavala. Lujziki, štera je že prle jako rada bila, ka bo vredna vzeti k sebi maloga Jezusa, so materine reči ešče bole pojasnile, kak velika milost boža je to, zato se je pa veselila s celoga srca. Kak či bi jo angelje nesli na perotaj, se je paščila v cerkev; Telo Jezušovo je sprijela z najvekšov pobožnostjov; v srci je čütila nebesko blaženost, gda se je zjediniła z Jezušom; gda je lepo goreče molila, je tak bila viditi, kak či ne bi bila več na zemli, nego v nebesaj. — Dugo je ostala v cerkvi pa molila. Gda je pa vü prišla, se je obrnola pa je šla pomali gori po bregi.

Gda je že šla nekelko časa, njoj je na misel prišlo, ka na senožati poleg loga so lepe rožice, štere na sprotoletje najprle cvetejo, pa s šterimi se jako lepo lejko okinči boži grob. Mislila si je zato, či ne bi bilo dobro, ka bi ona šla pa bi si nabrala nekelko teh rožič. Tomi

bi se mati tudi jako veselila. Od te senožati že nema več, kak dobre pol vüre hoda do domi, pa pot jo pela zraven nazdol. — Ka si je mislila, je tudi včinila. — Na senožati je resan najšla dosta rožic, modre pa žute. Z veseljom je je začnola trgati, pa si je v kratkom časi nabrala precej lepi šopek. Najviše na senožati je bila edna kuča. Gđa je deklička šla proti toj kuči, je začula, ka je v njoj nekak jako nemilo ječao. Ona se je pres-trašila pa je štela odbežati. Pot jo je pa ravno poleg te kuče pelala. Ravno gđa je do kuče prišla, je čula glas: »Pomagaj, pomagaj!«

Deklička je hitro poglednola nad dveri v to kučo pa je vidila, ka v njoj na ednom küpi sena leži eden zanemarjeni moški. Prle je jako nevolno zječao, zatem je pa bole potihoma pitao:

»Lujzika, si ti tū? — Pa me ne poznaš? — O, hodi notri pa mi pomagaj!«

Deklička je hitro skočila v kučo pa je pravila:

»Oča moj, oča moj, ka vam pa je?«

Moški je potegno dekličko k sebi pa njoj je pravo napol z grgrajočim glasom:

»O, Lujzika, jaz morem mreti... Jaz sam se včera sam strelo... Kak sam šo prek plotu, se mi je puška zmrsila, pa me je celi strel zadeo... Do te kuče sam ešče prišeo, dale sam nej mogeo... Celo noč sam zvaio na pomoč, pa sem ne mogeo dozvati nikoga, zdaj sam pa tak slab, ka že skoro merjem... Lujzika, kak me to veseli, ka si ti prišla, ka ne merjem tak zevsema zapušćeni!«

»Oča, oča!« je pravila zdaj deklička, »jaz bom šla po mater.«

»Nej, nej, Lujzika,« je proso betežnik, »ostani tū, ovači jaz včasi merjem pa bom te sam sameren tū... Lujzika, ti si dnes tak lepa! Jaz sam mislo, ka je angel čuvar prišeo k meni... Zakaj pa maš dnes tak lepo obleko pa venček na glavi?«

»Oča, jaz sam hodla k meši, sam dnes vzela k sebi maloga Jezuša... Bilo je vse tak lepo, ka vam jaz niti povedati ne morem. — Pa sam jaz zmirom za vas molila, lübi oča, samo za vas!«

»Meni nikaj več ne pomaga, Lujzika... Z menov že tak ostane.«

»O ja, oča, pomagalo vam bo, pomagalo... Mati so mi veleli, naj molim, ka vi pali nazaj pridete, pa ka bi ednokkrat zaistino prišli vsi vküp v nebesaj... pa ka ne hi naveke razločeni ostali.«

»Naveke ka bi eden od ovoga razločeni bili?!« je zječao s strahom oča, — »Lujzika, jaz se tebi tak veselim!«

»Oča moj dragi,« njemi je pravila deklička, »gda je prišeo k meni mali Jezuš, sam zmirom molila: Daj nam nazaj našega očo! pa stokrat zandrügim sam pravila: O, lübi Jezuš, daj, ka bi naš oča prišli v nebesa... Mali Jezušek je pa zmirom pravo: »Ja... ja... ja! — to je pravo natihoma v mojem srci, nego jaz sam zato čüla.«

»O, Lujzika, draga Lujzika! Ali ti maš vüpanje, ka mi Bog odpüsti grehe?«

»Zaistino vam odpüsti, oča moj dragi, zaistino! — Zatoga volo je on mene ravno k vam poslao... Dovolite, ka vas ednok prekrizam, to bo vam dobro djalo.«

Deklička je prekrizala z mejkov rokicov svojega na smrtje betežnoga očo: Vu imeni Oče, Sina i Düha Svetoga.« — Zatem ga je küšnola pa pravila:

»Vidite, dragi moj oča, to vam pošila mali Jezuš, šteroga sam jaz ravno zdaj vzela k sebi na svojih vüstaj... Zdaj bote mi že vervali, ka vam Bog odpüsti grehe... Zdaj bova pa malo molila, lübi moj oča, ja?«

»O ti lübo moje dete!« je zaječao oča, »od tebe naj bi bio jaz naveke odtrgnjeni?... Nej, nej, samo to nej!... Jaz se morem spovedati... Bog mi ešče odpüsti moje grehe!... Lujzika, zdaj hitro beži po pliva-

noša, pa ga prosi, naj pride, pa naj prinese s sebov božanstvo . . . Nego hitro se more to zgoditi, ovači bo prekesno.«

Deklička je šče ednok stisnola oči roko, zatem je pa hitro bežala doli v vesnico po plivanoša.

Plivanoš se je prestrašo, gda njemi je deklička povedala, zakoj volo je prišla. Hitro sta se odpravila s pobirašom na pot, pa prle kak sta minoli dve vūri, sta bila že na travniki pred logom. Težko ranjeni človek je šče živo, nego bio je že preveč slab. Gda je zagledno plivanoša, se je začno jokati. Zatem je sprijao s požalūvanjom pa z pobožnostjov svestva za mirajoče. — Sveto opravilo je bilo ravno dokončano, gda je prišla k mirajočemi betežniki žena pa se je glasno začnola jokati. — Mož jo je dolgo gledao, zatem je pa roke vkūp skleno pa pravo:

»Draga moja žena, odpūsti mi! — Odpūsti mi, lepo te prosim!«

Nato je začno betežnik omedlevati, plivanoš je pa opravlao molitvi za mirajočega. Betežnik je šče ednok odpro oči pa je iskao ž njimi svojo hčerkico. Gda jo je zagledno, njoj je kimao, naj stopi bliže k njemi. Deklička se je naslonila k njemi, on njoj je pa potihoma šepeto:

»Lujzika, ti si bila moj angel, ki me je rešo — Bog ti lepo plati! . . . Zdaj pridemo v nebesaj vkūper . . . Jaz pozdravim maloga Jezušā v tvojem imeni . . . Bodi tak dobra, ednok me šče prekriži!«

Pokeč je deklička vsa skuznata križala svojega očo, se je on ešče ednok vtegnō i težko zdejno, pa je bio mrtev . . .

Mati pa hčerka sta se milo jokali, nego njidvi srca so bila zato puna tolažbe.

»E. K.«

Dogodki z vojne.

Kak Bog plačuje zavüpanje v njegovo pomoč.

Eden vojak, ki se je povrno z južnoga ali z srbskoga bojišča pa je bio ranjeni v prsa, pripovedavle eta:

Bilo je na Malo mešo, dneva 8. septembra. Čakali smo ravno te den vroči boj, zato ka na bojišči nega svetka. Jaz pa dva mojiva znanca tivariša smo gledali zhajajoče sunce, štero je ravno prišlo gor od srbskih bregov. Eden moj tivariš pravi:

»Što zna, ali homo večer, gda bo sunce tak nisikonad bregami, kak je zdaj, ešče mi vsi trije živi pa zdravi vküper!«

»Samo te, či nam pomagata Bog pa Marija, ovači nej,« sam odgovoro, »na to ešče mam jaz puno zavüpanje!«

Tovariša se pa začneta na ves glas smejati pa jihva eden pravi: ali si še izdaj takši bedak, kak si bio; ve si že zadosta stari, ka bi še zdaj vervao takše norosti! Ali ti resan misliš, ka je Bog?

Ali, oh groza, nej sam šče povedao zadnje reči, pa se je že razpočo poleg nas šrapnel. Ednomi mojemi tivariši je razklao glavo pa je je polovico odneso; drugomi je odtrgalo desno roko pri rami, pa sta bila oba kmesti mrtviva, v mene je pa priletelo samo malo zemle, štera se je zdignola, gda je spadno šrapnel. Obišla me je groza, zato sam zdigno roke vujška pa sam dao hvalo Bogi rekoč: »Gospodne Bože, jezerokrat naj ti bo hvala, ka si mi tak čüdovitno poplašao mojo vero!«

Takših zgodbic bi vam lejko povedao jako dosta, kak grozno Bog ravno v vojski kaznüje bogotajce, kak čüdovitno pa plačuje tiste, ki v njega položijo zavüpanje. Bole, kak gda inda, verjem zdaj, ka je Bog!

Vojna vči moliti, pa poštüvati ženo.

Eden vojak piše svojoj sorodnici, štera je smilena sestra, med drugim eta:

Častita sestra! Vi si nanč ne mislite, kakše strahote

moremo mi prenašati na bojišči. Kak lečejo koli nas granate pa šrapneli, kak nam prihajajo na vüho kričanja pa ječanja ranjencov, kak nas obdaja erjojenje pa tüljenje, kak či bi bio sodni den . . .

Osem tjednov smo že na vedrini. Kelkokrat se pripeti, ka po več dni ne morejo s hranov do nas. V imeni Jezušovom vas prosim, molite za boge vojake na bojnom poli, pa darüjte za nje vsa sveta prečiščavanja, vej prelevlejo krv pa trpijo vse za domovino.

Naznanjam vam, ka smo opravili sveto spoved, prle kak smo šli v ogen, pa zdaj tüdi večkrat mamó sveto mešo. Moja žena me je mogla prle vseli opominati, ka sam šo v cerkev, pa tüdi pred odhodom v vojsko me je sama pelala v cerkev, pa mi je vse preskrbela. O, kak lepo pripravleni sam stao zdaj pred sovražnikom, nej me je trbelo več opominati k molitvi . . . V ednoj roki sam držao puško, v drügoj pa rožni venec. Kak zbrano pa goreče sam molo! Ravno tak tüdi moji tivariši. Zdaj ležim tak težko ranjeni, ka svojoj ženi niti naznaniti ne vü-pam. Ona zna samo to, ka sam ranjeni. O, či ešče ednok pridem domo, kak vse bom načiši, kak sam bio prle! Moja žena je pobožna, pa je jaz dozday nej sam bio vreden. Zdaj me ne bo več poznala, tak ščem pobolšati svoje življenje. Rad bi poklekno pred njo pa jo proso odpüščenje. Prosim vas, častita sestra, pišite njoj vi pa jo prosite, naj mi odpüsti! Če ozdravim, obečam, ka postanem drügi človek. Preporačam se vam v molitev kak tüdi moji ranjeni tovariši. Z Bogom ostanite!

Čüdivitna rešitev.

Eden domobranski poročnik, ki je bio ranjeni v bitki pri Krasniki, pripovedavle eta:

V ednom vročem boji, gde smo bili obsipani od sovražnih krugel, so na desnom pa na levom kraji poleg mene kapali tivariši. Naednok se je pa samo opotekno

moj konj pa je spadno. V tistem megcnjenji so nad mojav glavov füčkale krugle ednoga strela z strojne puške. Moje življenje je bilo rešeno zavolo toga, ka se je moj konj opotekno. Začno sam gledati po tleh pa sam najšeo zavitek, v šterom se je nahajala molitvena knjigica. V knjigici je bila podobica Srca Jezušovoga, na šteroj je bio vapisani den prvoga svetoga prečiščavanja edne polske deklinc. To me je rešilo. Od toga časa je postala vera moje mladosti znova v meni živa.

Po Marijinoj svetinjici ga je spoznala.

V bolnišnici v mesti Eperjes na Gornjem Vogrskom je ležao vojak že dva dni v nezavesti. Bio je ranjeni pa je nej meo nikšega svedočanstva pri sebi. Rano je meo na glavi, štero rano njemi je napravila sulica ruskoga kozaka. Smilena sestra, štera je dvorila betežniki, je šla večkrat mimo postele, gde je ležao te ranjeni vojak. Vido se njoj je jako poznani. Zlasti bradajica, štero je meo na spodanjoj čelüsti, je bila jako podobna bradajici, kak jo je meo njeni brat. Smilenka se je nej mogla več premagati. Naslonila se je k ranjenci. Pa je bila istina! Na prsaj je meo vojak pripeto svetinjico — spomenek z slovenske bože poti na Višarjaj. Po toj svetinjici je spoznala sestra svojega brata. Včasi je naznanila zdravniki, ka je te ranjeni vojak njeni brat. Vojak je pa nej več odpro oči. Na drügi den je mrl. To je bilo zaistino čüdno svidenje v tujini!

Poplačana smilenost.

To se je zgodilo med vojaki, ki so stali v bojaj proti Srbom:

Eden vojak je spadno. Zapüsto je dovico pa več dece brezi imanja. Njegovi tivariši, sami vrli, dobri hrvatje,

šo začnoli med sebov nabirati za zapuščene sirote. Eden podčastnik bi rad dao edno korono, samo ka je nej meo drobnih; meo je samo edno banko-desetko. Eden njegov tivariš njemi je šteo posoditi eno korono, v koj je pa podčastnik nej šteo privoliti, nego je pravo, ka šče darüvati s svojih penez. Z velkov težavov se njemi je posrečilo, ka je meno desetko. Edno korono je dao za si-

Karol, te veliki. Toga nemškoga vladára pobožnoga je III. Leo papa kralüvao na božič v Rimi za rimskoga casara leto 800-ga. Té casar je povrno poganske sakse i potrdo nemcom, šteri se v tom boji tak zmagovito kažejo, bodočnost v ravnanji sveta.

rote, ovih devetnajset koron je pa djao v začko pa si je obeso okoli šinjeka. Ğda je podčastnik nekolko minot sledkar odišeo na svoje mesto, ga je zadela prva krugla, štera je priletela od sovražne strani. Pa ka se je zgodilo? Ķrugla je zadela v začko, v šteroj je meo tistih 19

koron. Vse korone, med njimi edna petkoronska, so bile zvugnjene, podčastniki se je pa nikaj nej zgodilo. Kak je bio zdaj te vrli človek veseli, ka je z smilenja menjao papirnato desetko. Vseh devetnajset koron šče nesti domo kak spomin svojoj deci. — Tak je Bog čüdivitno poplačao smileno srce.

Marija me je čüvala . . .

Eden vojak, doma iz Štajarskoga, je svojemi brati pisao z severnoga bojišča med drügimi eta:

Bilo je 16. oktobra. Krgle so kapale kak deževne kaplice. Nedovedoč je priletela tüdi edna granata pa se je eden meter pred menov zarinola v zemlo. Zasipalo me je zevsema, nego tivariši so me hitro odkopali pa se mi je nikaj hüda nej zgodilo. Za to se pa mam zahvaliti samo Mariji; od toga sam trdno prepričani, zato ka sam jo vsigdar zvao na pomoč. V tom prepričanji me pa šče potrdjavle zlasti eta okolnost: Blüzi mene sta bila dva taljanskiva vojaka, šteriva sta par minot prle grdo preklinjala Boga pa Mater božo. Tista granata, štera je meni prizanesla, či ravno ka sam jaz bio bliže, kak teva taljana, je ednoga toga taljana bujla, drügomi je pa roko pri rami odtrgnola. Zdaj je pa nej več preklinjao, nego je Jezuša pa Marijo na pomoč zvao.

Zadnji pozdrav materi.

Teško ranjeni vojak je pisao z bolnišnice sledeči zadnji pozdrav:

Draga moja mati! Dneš bote po dugom časi znova nekaj čüli od svojega jedinoga sinü. Zadnji tjedni so prinesli vnogo trpljenja pa bolečin! Mam vüpanje, ka vas to pismo najde v najbolšem zdravji. Ne smem vam več zakrivati, ka ležim jako betežen v bolnišnici. Lübi Bog me

je včino za svojega lüblenca, zato ka mi je naložo velike bolečine. Križ pa trpljenje kažejo pač na božo lübenzen. Gda dobite to pismo, bom jaz — či Bog tak šcé — že mrtev, zato ka svojih ran ne morem več dugo prenašati. Draga moja mati! Žmetno mi bo, či samo edno skuzo stočite za menov. Bodite močna mati, pa si vzemite za zgled Mater božo. Ite pred dvanajseto postajo svete križne poti pa pravite z Marijov: »Glejte, ali je šče kakše trpljenje podobno mojemi trpljenji!«

Rad merjem, zato ka merjem za čast domovine. Samo zavolo vas mi je težko mreti. Samo to me tolaži, ka lübi Bog, ki vam me je dao, vam da tüdi moč, ka to zgübitev junaško prenesete. Težka daritev bo to za vas, nego bodite močni! Ešče ednok vam pravim: Vi moja lüblena i dobra mati, srčna hvala vam za vse, ka ste mi včini. Molite vnogo za mene, ka me lübi Bog naskori vzeme v lepa nebesa. Vej vi tüdi naskori pridete za menov, pa bova te zdrüžena za vsigdar. Svet je suzna dolina, v nebesaj pa more biti lepo.

Ešče ednok vas prosim, moja prelüblena mati, potolažite se! V dühi sam pri vas. Sprejmite zadnjikrat srčen pozdrav od svojega sinü, ki vam je do smrti zvesti.

Na bojišči se moli rožnivenec.

Eden vojak piše z Galicije eta :

Dragi roditelje pa sestre! Srčno vas pozdravljam pa vam želem vse dobro. Nas tü rusi zmirom pozdravljajo z granatami pa z šrapneli, mi pa nje. Cele noči nega nikšega mira. Na Vseh svetcov den smo v strelskih jarkaj sküпно molili rožni venec, pa smo mogli henjati, zato ka je začnolo tak grmeti, ka več niti svoje reči nej smo čüli, pa smo tüdi mi začnoli nato pokati. Tak je zmirom. Što je nej nazoči, si niti misliti ne more pa nej vervati, kak je tü. Med bojom vsigdar molimo. Vnogi je doma

nej poznao Boga, tū ga pa zove na pomoč, pa Marije tūdi. Molite tūdi vi za nas doma skūpno. Jaz šče zmirom zavūpam na Boga, zato ne trpim prehūdo pa vse dobrovolno prenašam. Či mogoče mene ne bo več nazaj, pomagajte vi po svojih močeh takšim siromakom, ki pridejo domo brezi roke ali brezi noge. Dosta vam ne smem pisati, kak je tū. Nazadnje vas ešče ednok prav srčno pozdravljam pa se vam v molitvi prepوراčam. Z Bogom!

V vojski se lūdje spreminjavlejo.

Slovenski vojak, ki je ležao ranjeni v mesti Miskolc, piše eta:

Genljivo je bilo viditi v boji, kak so vnogi, ki so doma kak divjacje preklinjali Boga pa Mater božo, v bojnoj črti med fūčkanjom krugel pa šrapnelov držali v ednoj roki puško, v drūgoj pa rožni venec, pa so tak šli naprej. Prava istina je, ka se v boji lūdje spreminjavlejo.

Marijina svetinjica ga je rešila.

Dūhovniki, ki dvori v Klosterneburgi ranjencom, je pripovedavao en vojak:

Gda sam jemao slovo od svoje dobre matere, mi je obesila na šinjek cecvo. Či ne bi bio tak jako žalosten, bi se smejao tomi materinomi početji, zato ka sam že nej več vervao nej v Boga pa nej v hūdogo dūha. Spevajoč sam odišeo na bojišče, na Boga pa na Marijo sam niti mislo nej, vej sam že nej vervao več, ka bi bila, na cecvo sam pa že tūdi pozabo. Pa ravno to cecvo, ta mala svetinjica Matere bože mi je rešila življenje.

Ležao sam v strelskom jarki, pa so na nas kapale krugle pa šrapneli kak dež. Naednok sam samo čūto vdarec v prsa, pa se mi je vlejala topla krv na roko,

gda sam si odpno obleko. Pa glejte, ka se je zgodilo! Krugla je zadela ravno na svetinjico pa se je od nje odbila. Svetinjica se je zvügnola, krugla je pa mene samo malo škrabnola. Či ne bi meo te svetinjice na šinjeki, bi zdaj že na ovom sveti spoznao strahovitost Boga — zdaj pa, ka sam v življenji ostao, verjem pa svedočim že tü, ka sta Bog pa Marija, šteriva čuvata vojake.

Pri teh rečaj je pokazao ranjenec cecvo pa kruglo, pa je velo glasno svojim tivarišom: »Naj mi več nieden niti reči ne pravi proti veri pa proti Materi božoj!«

Junaška dvorjenica rdečega križa.

Z ednih novin čtemo:

Dvorjenica rdečega križa, gospodičina Fašing, je z ruskoga bojišča prišla v Bosno pa si je sprosila, ka je smela na bojno črto na Jagodnji planini, gde so se vršili najkrvavejši boji. Tam je 100 stopajov pred sovražnov rojnov vrstov opravljala svojo samaritansko službo. Naši dobri vojaki so vitežkoj dvorjenici napravili ilojčnato kučo, štera je davala samo skrovno streho, nej je pa davala nikšega varstva pred velikim mrazom. Nej se je brigala ta dvorjenica nikaj za svoje življenje, nego je hodila v najhüjšem ognji med rojno vrsto, je tam dvorila ranjencom pa pomagala, gda so je prenašali nazaj za bojno črto. Bila je v smrtnoj nevarnosti pri vsakom stopaji; ednok je letela sovražna krugla tištec mimo nje pa je razletela nekelko metrov za njov. Vojaki so jo poštüvali kak pravo jünakinjo.

Prejimanje svetoga obhajile v vojski.

Od toga piše eden vojak:

Ležali smo v strelskih jarkaj. Vsi smo bili spovedani. Kratko pa dostojno se pripravimo k svetomi prečiščavanji. Z količov pa z desk smo napravili stol, na šteroga

smo prestrli bele cape pa ga okinčili z zelenimi vekami. Med gromenjem topov je sprijalo na jezere vojakov Gospoda vojskinih čet v svoja srca. Vdeležba je bila tak velika, ka je vojni dühovnik nej meo zadosta hoštij. Nemogoče mi je popisati, kak lepo je vplivalo sveto obhajilo na bojišči na nas. Mirni pa hrabri smo bili vsi. Straha niti ne čütimo.

Gda je sila najvekša, je Boža pomoč najbliže.

Ravno nekaj pred stotimi leti je bila tüdi strašna vojska. Za vojskov je pa prišla slaba letina. To je bilo zrok, ka je nastopila jako velika lakota. Lüdje so si iskali za živez, ka je što znao pa mogeo, ka bi se obrano velike lakote. Vnožino lüdi je moglo od glada mreti. Malošto je pa oküso bole strašno šibo božo, kak edna sirota dovica s petero male decov v ednom malom mesti na Slovenskom. Ta sirota je bila živa podoba siromaštva pa zapuščenosti. Pokeč je šče mož živo, sta zato preživlala svojo malo dečico. Delala pa trüdila sta se zavolo toga vnoči pa vudne. Gda je pa mož mro, se je začnolo ženi pa deci jako hüdo goditi. Ravno po moževovoj smrti je nastopilo najhüjše leto. Sirota mati je nej mogla več zaslüžiti krüha svojoj deci. Bila je švelja, pa njoj je nej prineso nišče več dela. Ne ve zdaj, ka bi začnola. Prosi zato od hiže do hiže pri bole bogatih lüdeh almoštvo, ka njoj deca ne bi od glada spomrla. Tak se je preživela skoro tri mesece. Vsaki den so zavžili malo neslanoga pa nezabelenoga močnika, večkrat je pa šče toga nej bilo. Lakota je pa nej odnehala; ešče čimduže je vekša bila. Deca so milo prosila mater, naj njim da kaj

jesti; žalostna mati njim je pa nej mela s kem glada vtišati. Srce se njoj je malone razpočilo od žalosti, gda je vidila svojo dečico, ka pred njov klečijo pa milo vtegüjejo roke, naj bi njim kaj dala.

Prevelika skrb, žalost pa siromaštvo je pozročilo, ka je tüdi mati zbetežala. Zdaj je te prikípilo siromaštvo do vrha. Tri dni so že nebože deca pa mati nej zavžili nikše hrane. Z milim glasom je pravila mati eden večer svojoj dečici: »O predraga moja deca! Zdaj vidim, ka bomo mogli tü notri vsi od lakote mreti. O lübi Bog, ti se nam smilüj! — Deca milo poglejüjejo svojo drago mater, zatem se pa zasüčejo v siromaško odevalo pa si ležejo na postele. Pa gda siromaštvo do vrha prikípi, se boža pomoč oglasi. Tak je bilo tüdi tü

Drügi den je šo Francek, najstarejši njeni sin, ves tužen pa lačen z šole domo. Ednok je samo zagledno, ka je ednomi gospodi, šteri je šo proti njemi, nekaj spadnolo natla. Gda je prišeo do tistoga mesta, je pogledno, ka bi bilo. Bila je mošnja s penezi. Hitro jo je vzeo pa je šo za gospodom. Gda ga je dojšeo, njemi je ta dao mošnjo. Gospod je pogledno dečka, pa da se njemi je jako lüden vido, ga je pitao, čida je itd. Gospod je po dečki zvedo preveliko siromaštvo njegove betežne matere, bratov pa sestic. Jako se njemi je pomilila ta nebože družina, zato je odpro mošnjo, pa je dao Franceki od vsakih sto ranški, ka se je v mošnji nahajalo, pet ranški. V mošnji je pa bilo pet sto ranški. Tak je dobo Francek 25 ranški.

Lepo se je zahvalo vrlomi gospodi za tak veliki lepi dar pa je ves veseli bežao domo. Mater so pobile skuze od veselja, gda zvedi, kak nedovedoč so dobili pomoč. Veli zato deci: »Draga moja deca! Dajmo hvalo Gospodnomi Bogi, ka se nam je smilüvao, pa ka nas je rešo tak lagoje smrti!«

Vsi so pokleknoli, so roke proti nebi zdignoli pa

hvalo davali Bogi za veliko dobroto, ka je je rešo z stiske. Mati je v kratkom časi ozdravila, gda se je z dobrov hranov malo pokrepčala. Gospod pa, šteroga možnjo je najšeo Francek, je zatem tak dugo skrbo za siromaško družino, pokeč so se nej povrnoli pali bolši časi, pa pokeč je nej mogla mati sama skrbeti za svojo deco.

Dragi čtevec! ali je nej bila to roka Boža, štera je rešila to bogo družino siromaštva? „D.“

Najbolše vrastvo.

Eden mladi človek, ki je meo jako dobro pa pobožno mater, je zajšeo na krive poti. Slabi tovarišje so ga pridobili zevsema za sebe, pa je samo malo menkalo, ka je nej postao žrtev najhujših grehov. Bar njemi je dušnavest glasno očitala njegovo zmoto — pa to bi šče preneso — či samo mati, štero je poštvüvao kak svetico, ne bi zvedila za njegovo početje.

Pa ka, da dobro materino oko vse opazi pri svojem deteti! Tüdi najskrivnejša globina njoj ne ostane zakrita, tak dobro vidi njeno oko.

Lejkomišlenoga sinü je pali nej bilo domo celo noč. Na drugi den stopi mati v sobico, gde je spao. Obleteli so jo čemerje, je stopila pred sinü pa njemi je kazala z rokov preti dveram rekoč: »Idi od mojih oči, naj te več ne vidim!« Več je nej pravila, pa je tüdi nej trebelo. Sin je pa s skuznatimi očmi poklekno pred mater, jo je proso odpüščenje pa njoj je obečo, ka se pobolša. To oblübo je pa tüdi držao, zato ka njemi je materina reč bila nad vse sveta.

„Rd.“

Vse za sveto vero.

V sedemnajstom stoletju so bile jako žalostne razmere za katoličansko cerkev na Angležkom. Kralica Elizabeta pa oča njenih naslednikov so pod velikimi kaznimi prepovedali katoličanom službo božo. Zvesti katoličani so pa pokazali neprestrašeni svojo vdanost pa lübezen do vere pa do službe bože po zgledi svojih prednikov. Dostokrat so prepotüvali cele noči, naj so samo mogli biti zajtra zaran pri božoj službi. Zlasti po nedelaj pa po svetkaj je nej šteo ostati doma nišče brezi svete meše, čiravno je bila večkrat nevarnost, ka je naglejüvačje zgrabijo. Koga so najšli pri službi božoj, je mogoce plačati svojo zvestobo s tem, ka so njemi vzeli imanje ali so ga pa kaznüvali s smrtjov. Angležki katoličanje so se pa nej bojali smrti. Či so samo zvedili za skritoga dühovnika, so se paščili k njemi, ka bi znova sprijali svestva, pa ka bi bili pri svetoj meši. Žalostnejše je bilo v tistih krajaj, gde so vse dühovnike pa redovnice spomorili ali spregnali. Ovčice so ostale brezi pastirov. Da so siromacje nej meli prilike, biti pri svetoj meši, zato so natihoma Boga častili pa prosili, naj konči njuvo želo po službi božoj milostno sprime. Za časa toga preganjanja so pripelali knezi Vorcesterskomi sto let staro ženkico.

Ta častitliva stara ženska je šče pomlila, kak je kak malo dete bežala s svojov materjov v samoten kraj, gde je eden preoblečeni pater opravlae službo božo. Kak genlivo je pripovedavala knezi svoje veselje, ka je mogla biti pri svetoj meši. „Ka pa zdaj?“ pita knez, „zdaj, gda je angležka država spremenila vero, ste postali tüdi vi drüge vere, ali ne?“

„O nej,“ odgovori starka, „čakala sam do dnes. Viditi sam štela, či bodo lüdje po novoj veri bolši ali slabejši. Zdaj pa že zadosta znam. Vidila sam, ka so lüdje po novoj veri vsi hüdobnejši pa brezbožnejši, zato sam pa ostala pri staroj veri pa ščem z božov pomočjov samo v njoj do konca živeti.“ Knezi se je dopadnola prosta ženska v svojoj živjoj veri. „Mati, vi bote šli z menov,“ pravi ženkici knez, „pa vam jaz oblübitim, ka bote tam

vsaki den lejko pri svetoj meši. Jaz mam pri sebi katoličanskoga duhovnika, pa sam tudi sám katoličanec!“

„Ka pravite?“ se čudiva ženska. „Vi ste katoličanec pa meni ponüvlete tak veliko veselje? Včas, ešče dnes bom šla z vami, naj bom samo ednok pali pri sv. meši.“ Ženskico je obišlo takše veselje, ka je šče tisti den mrla od samoga veselja.

Gda je na drugi den zvedo knez za njeno smrt, se je bridko razjokao pa pravo :

„Či je ta prosta ženkica od samoga veselja, ka bo ednok znova mogla biti pri svetoj meši, mrla, kakše veselje te vživle zdaj v svetih nebesaj. Lübimo zato mi tudi Boga pa našo sveto vero, kak je lübila ta presrečna, stanovitna pokojna stara ženskica.“

Naj bi tudi krščanske hiže i družine tak govorile pa se tak ravnale. Naj bi vse to najlepšo materino dedščino, sveto vero, od rode do roda živo ohranjüvale. „Vse za vero, vse za Boga“ — to naj bo pravilo vsake krščanske družine.

„Rd.“

Etak je presvějto svetega Martina,
Fundamenton võre njemi je podejlo,
S pogajske je võre — Martin bio narodjen,
Ali sletkar postao sluga Bogi võren.

Prigodilo se je, dabi ednok jahao,
Gologa sirmaka Martin je zagledno,
Včasi se smiliva, o z mečon svoj plašč vreže,
Odeno je toga gouloga sirmaka.

Vu sirmaka kejpi tou bio Jezuš mijli,
Ar ga je vardejvao, či dè vu njen võren,
V Szombotel varaši v magjarskom orsagi
Martin bio narodjen, sluga Bougi võren.

V dvejno-dvajstom leti on se je okersto,
Pod Kristus Jezuša zastavo je stopo,
Hvalimo te mij dnes sveti Martin eti,
Ka nam boš pomočnik v nebeskom orsagi.

Hvala Oči, Sijni i Svetomi dūhi
Od nas naj bo eti i svetomi Martini,
Hvala Oči, Sijni i svetomi Dūhi,
Od nas naj bo eti i Svetomi Martini.

Viteški so bili njegovi stariši,
Ali oni nej so prave võre meli,
Vijteški so bili negovi stariši,
Ali oni nej so prave võre meli.

Od Jezušovij službenikov Petra i Pavla.

Peter, Paveo Apostoli,
Jezušovi vučeniki,
Z vnoгий narodov zebrani
V Kristuši oblübleni.

Vijdiš v Rijmi lejpo mesto,
To med vsejmi võrnimi,
Gde poganov je vnožina
Petra, Pavla preganjalo.

Petra na križ prikovali,
Radüvali se pogani,
To Petri vugodno bilo,
Najbi gledao gori v nebo.

Pavel navučen vu pijsmi,
Sveteo, kak sunce nebesko,
Zavol Božjega navuka
Odsejkana njemi je glava.

Naročite si Marijin List! Dobi se pri KLEKL JOŽEFI
vpok. plebanoši v Črensovcih. CSERFÖLD, ZALAM.

Cena Marijinoga Lista je domá 2 K., v Ameriko 3 K. —
Pošila se za to ceno samo večim naročnikom na eden naslov
sküpno. — K listi dobijo naročniki brezplačno, proti konci
leta kalendár.

Naročniki Marijinoga lista májo del v štirijezerih svetih
mešah vsako leto, štere dá služiti sirotinsko deco oskrbláva-
joče „serafinsko društvo.“

Za vse pokojne naročnike i živoče širitele Marijinoga
lista se zvüntoga slúži vsako leto 14 svetih meš v romarskoj
cérkvi Matere Sedem Žalosti na Grádi.

VSEBINA.

Misli od žalostne Matere Bože	161
Tolažilna pisma za naše vojake i njihove drage . . .	164
Sveti mučenec Justin (1. junija)	166
To sam zaslužo	169
List za deco	171
Dogodki z vojne	180
Gda je sila najveksa, je Boža pomoč najbliže . . .	188
Najbolše vrastvo	190
Vse za sveto vero	191